

Provincie Noord-Brabant
t.a.v. de gedeputeerde Cultuur, de heer H. Swinkels
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 14 mei 2018
betreft: reactie op evaluatierapport Brabant C

Geachte heer Swinkels,

Met deze brief reageert De Kunst van Brabant op het evaluatierapport van bureau Berenschot inzake Brabant C, uw bevindingen daarbij en de besluiten van Provinciale Staten dit voorjaar n.a.v. uw voorstellen.

Met Berenschot en ook met u is De Kunst van Brabant (dKvB) van mening dat het Brabant C fonds een vernieuwende en onderscheidende manier van investeren in kunst en cultuur gevonden heeft en dat het Brabant C fonds een aanjaag en vliegwielfunctie heeft voor de Brabantse culturele infrastructuur en de makers en culturele organisaties in onze provincie.

We zijn blij dat Brabant C nog een aantal jaren verder kan en dat de provincie daar financiële middelen voor vrij maakt. We merken daarbij evenwel op dat de nieuwe werkwijzen en financieringsvormen wel moeten passen bij de mogelijkheden en ook bij de ambities van de makers en andere aanvragers en dat de drempels en 'planlasten' niet nog verder moeten gaan stijgen.

De evaluatie zelf heeft ons enigszins verbaasd. Een tweede en ook zo uitvoerige evaluatie van het Brabant C fonds in 2 jaar tijd, vervat in een lijvig en zeer informatiedicht rapport. Dat is fors en leidt de beschikbare middelen én de focus af van waar het om moet gaan: de inhoud, de investering in c.q. de ondersteuning van de makers/kunstenaars, de productie en het tonen van kunst en cultuur en de versterking van de Brabantse culturele infrastructuur.

Onze aanbeveling voor de nabije toekomst: graag een onsje minder beleidsevaluatie. Laten we de aandacht en de investeringen vooral richten op de beoogde doelstellingen van het fonds t.b.v. de inhoudelijke en zakelijke ontwikkeling van de kunst en cultuur in Brabant.

Alhoewel de titel van het Berenschot-rapport “Inhoudelijke evaluatie van Brabant C” luidt, valt het op dat de inhoudelijke en zakelijke effecten van de Brabant C investeringen nauwelijks worden geëvalueerd. Het is vooral het functioneren van Brabant C en de financieringsregeling die onderwerp van evaluatie zijn. Het beleidsinstrument wordt instrumenteel bekeken en beoordeeld. Ons inziens leidend tot een nogal technocratische evaluatie, te zeer gericht op het fonds en de organisatie er omheen. Houd altijd voor ogen dat Brabant C en haar regeling instrumenten zijn, geen doelen op zich!

Met andere woorden: we missen een meer inhoudelijke evaluatie van hoe het de gehonoreerde (en niet gehonoreerde) culturele initiatieven, projecten en evenementen vergaan is en welke rol Brabant C en de financiering daarbij gespeeld heeft. Daaruit volgend kunnen dan conclusies getrokken worden en koerswijzigingen en aanpassingen van Brabant C fonds worden doorgevoerd. In die volgorde. Van een aansluiting van de nu al doorgevoerde aanpassingen van de fondsregeling aan de praktijk en de ervaringen van de makers en culturele instellingen is nu nauwelijks sprake.

In de toekomst ziet dKvB graag een evaluatie van wat het fonds in de Brabantse culturele sector inhoudelijk tweebrengt / heeft gebracht, met daarbij aanbevelingen over hoe de positieve resultaten geborgd kunnen worden en hoe we kunnen leren van wat minder ging. En ook een veldonderzoek onder potentiële gebruikers van het fonds in het Brabantse culturele veld. Wij wijzen u in dit kader op het feit dat u zelf de laatste tijd regelmatig stelt dat de inhoudelijke betekenis van kunst en cultuur meer aandacht en focus moet krijgen en dat cultuurbeleid niet langer vooral economisch gedreven moet zijn.

Onze zorgen bij de doorgevoerde aanpassingen betreffen met name de terugverdiendoelstelling (revolverendheid) die u via Brabant C aan aanvragers oplegt, de lening als financieringsmodel, de mate van hardheid van de criteria die het fonds dient te hanteren en de ondersteuning bij de ‘business development’ van gehonoreerde aanvragers.

De terugverdiendoelstelling is flink opgeschroefd. Waar dat op gebaseerd is, is ons niet duidelijk. Het risico bestaat dat Brabant C bij de advisering aan aanvragers én aan de beoordelingscommissie stuurt op financiële succesansen en niet op artistieke inhouden en kwaliteiten op de eerste plaats. Dat zouden wij zeer betreuren. U zet daarmee andere doelstellingen van het fonds – streven naar (inter)nationaal onderscheidende kwaliteit van het artistieke product en versterking van de Brabantse culturele infrastructuur – onder druk. Is dit risico overwogen en zo ja hoe denkt u dat het fonds dit kan vermijden?

Eenzelfde opmerking moeten we maken bij de financieringsvorm van een lening. Met bureau Berenschot is dKvB van mening dat deze vorm van honorering aanvragers eerder afschrikt dan enthousiasmeert. Bovendien zullen medefinanciers het idee krijgen bij te dragen aan het aflossen van een lening aan Brabant C (lees: de provincie) dan dat ze een cultureel project mede mogelijk maken. Met alle gevolgen van dien: afhaken van medefinanciers, een groter beroep op andere (provinciale) fondsen (indien de Impulsgeldenregeling > ook geld van de provincie > dus vestzak <> broekzak), afhaken van potentiële aanvragers.

We doen een klemmend beroep op u om deze financieringsvorm alleen dan door Brabant C te laten toepassen indien de aanvragers hier zelf al in eerste instantie om vragen. Artistieke

productie en presentatie gaat immers om experiment, onderzoek en verkenning; alleen wie durft te falen, levert inspiratie voor de wereld van morgen.

Wat betreft de criteria voor aanvragers gaan wij er van uit dat u de ruimte geeft dat deze flexibel gehanteerd worden zodat maatwerk mogelijk is. Niet ieder project/evenement kan in gelijke mate aan alle criteria voldoen; de praktijk is nu eenmaal (gelukkig maar) weerbarstiger dan de door de politiek bedachte ideale wereld. We bevelen u het motto aan van voormalig minister De Koning: “als het niet kan zoals het moet, moet het maar zoals het kan”.

Waar het gaat om de business development ondersteuning vanuit Brabant C rekent dKvB er op dat deze ondersteuning gericht is op de integrale praktijk van het cultureel en artistiek ondernemerschap en niet alleen op de financiële component ervan. Mogen we ervan uitgaan dat u dit in de monitoring van Brabant C meeneemt?

U bent trots op de innoverende werkwijze van het Brabant C fonds, zo schrijft u. Wij hopen dat u de vernieuwing zo laat aanpakken dat iedereen kan volgen – ook beginnende talenten, doorgroeiende talenten en gearriveerde kunstenaars / zzp’ers en kleine organisaties zonder ervaring met nieuwe financieringsvormen en terugverdiendoelstellingen – en dat er geen nieuwe drempels worden opgeworpen. Want dan bijt het vernieuwingsdoel zich in zijn eigen staart. Dan wordt het vernieuwing om de vernieuwing. En het gaat om de kunst en cultuur in Noord-Brabant.

Vanzelfsprekend willen wij onze reactie nader aan u toelichten en met u in gesprek over onze geuite zorgpunten.

Met vriendelijke groet,

namens het bestuur,

Ap de Vries
voorzitter De Kunst van Brabant

c.c.:
Provinciale Staten Noord-Brabant, woordvoerders cultuur
Brabant C, de heer F. van Dooremalen